Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glossarium - Cod. U. H. Fragm. 1

[S.l.], [Mitte des 12. Jahrh.]

urn:nbn:de:bsz:31-231929

Visual Library

laudat. lrē. lauſ ē ipſa uirē emtenſ. lau
datio ipſa laudantiſ oratio. Nā lauſ etiā ſi
ne celebratione ēſiſtit. laudatio ū rei. cuiq;
pdicatio ē. adminiculo orationiſ ornata.
Laudib; dat. cōpbat. Collaudat. Landeſ. Uic
torie. Honoreſ. Laudala. [lericha] Auiſ modica. Que degl(oss)o
7 caradrion. Lauerna. Dea furū. Lauerna.
Homo q filioſ alienoſ ſeducit. Lauinia. Virg(ilius)
Uxor enee ex italia. latini regiſ filia. Lau ysid(orus)
niū. Oppidū italie. p excidiū troie eneaſ
in italiā ueniens. ab uxoriſ nōe lauinie ē
didit. Lauinia litora. Italica litora. degl(oss)o
Laurus. [lorbeum] Arbor. q nūq exuit uegmine folio✝.
Laur⁹. Nubo laudiſ dicta. Hac enī cū laudib; ysid(orus)
uictoꝝ capita coronabant. Ap antiqſ aute
laudea nōabat. p ea .d. litta ſublata. 7 ſubro
gata .r. dicta ē laur⁹. ut in auriculiſ q intio
audicule dicte ſ. 7 medi dieſ. q nc meridieſ
dr. Hanc arborē gci dafnen uocant. qđ nū
qm deponat uiriditatē. Inde illa potiſ uicto
reſ coronabant. Sola qq; hec arbor uulgo
fulminari minime credit. Laurea. Corona
ex foliiſ lauri. q triumphantib⁹ imponebat.
Laureat⁹. Coronat⁹. Laomedon. Pat͞ piami. Virg(ilius)
Laomedontia pubeſ. Troiana iuuent⁹. Lau degl(oss)o
fanteſ. lauanteſ. Lautumie. Uincta. Catene.
Carcer. Lautumie. Carcereſ ap ſiracuſaſ. ubi ē
monſ excauat⁹. Lautūnū. Supplicii genꝰ ē. ysid(orus)
ad uberandū aptū. inuentū atarquinio ſup
bo ad nom ſceleratoꝝ. Iſte enī p͞m lautūna.
Tormenta. fuſteſ. Metalla. atq; exilia adinue
nit. 7 ipſe p͞or regib⁹ exiliū meruit. Lautū degl(oss)o
pgit. Ad lauandū ē. Laut⁹. lot⁹. Laut⁹. Ho Lico
neſt⁹. Spectat⁹. Pbat⁹. Recept⁹. Nobiliſ. Memora
biliſ. Celeber. Laxus. luxurioſ⁹. Remiſſ⁹.
Laxamtū. Reqeſ. Spiramtū. Spaciū. Intercape
do. Interuallū. Laxuſ. laſſituſ. Ceſſatuſ. Solutuſ.
Lalar⁹. Intp aduit⁹. eo qđ ſit amor ysid(orus)
te ſuſcitat⁹.

[L]EBES. Olla enea. Lebeteſ. Calda
ria. Lebete enee ſ. gco ſermo ysid(orus)
ne uocate. S enī olle minoreſ
in uſū coqndi facte. Lebbeꝰ. degl(oss)o
Iudaſ iacobi ſic appellat⁹
ē .i. corcul⁹ a corde. Ipſe 7 tatheꝰ.

Lebetine. Popine. Lebona in deſerto. ci[...]
iſrl. Lebna. Interptatū uida candoriſ ſacdot[...]
intp candor. t dealbatio. Lechi. Ꝗ q aqla
theodotion maxillā tranſtulit. Lectus. In
regnoꝝ libro. Ampulla olearia. Lectice. Alec
ſi herbe uocate. Lectice. ſiue pluteū lecti. De
qb⁹ ſatili⁹ rufuſ de uita ſua. Primo inqt ē ēſue
tudinē impatoꝝ ipſe plectiſ lecticiſ intebat.
Sponda aū exterior parſ lecti. pluteuſ exterior
ē. Lecticuli. q lectoſ faciunt. Lectio dr. q n
cantat ut pſalmi t ymni. ſ; legit tantū. Illic
enī modulatio. hic ſola pnuntiatio qrit.
Lectiones aū pnuntiare antiq̄ inſtitutionis ē
iudeoꝝ. t ālmo docet. Nā 7 ipſi legimuſ. ſtati
uſq; dieb⁹ ex lege 7 pphiſ lectio ē in ſinagogiſ
utunt. 7 hoc de uetā patrū inſtitutione ſeruan
teſ. Pnuntiant aū in xpi cetuſ de ſcripturiſ ſciſ.
Eadē qq; ſcpta eſtat ex uetē lege 7 noua. E aū
lectio n parua. ad audiendū edificatio. Unde
oportet. ut qndo pſallit. pſallat ab omib⁹. cū
orat. oret ab omib;. cū lectio legit. facto ſilen
tio eque audiat acunctiſ. Ideo 7 diacon⁹ clara
uoce ſilentiū admonet. ut ſiue dū pſallit. ſi
ue dū lectio pnuntiat. ab omib⁹ unitaſ ēſer
uet. ut qđ omib; pdicat. eq̄lit ab omib⁹ audiat.
Lecti. Electi. Lectiſtinia dnt. ubi hōieſ ſede ēſu
uer⁹. Lectitanſ. Frequenti legenſ. Lectoreſ alegen
do uocati. Hi enī pdicant ppliſ qđ ſequat. Iſti
canunt ut excitent ad cōpunctionē aīoſ au
dientiū. licet q̄dā lectoreſ ita miſerant pnun
tient. ut qſdā ad luctū lamtationeq; cōpel
lant. Idē etiā pnuntiatoreſ uocant qđ por
ro annuntient. Tanta enī 7 tā clara erit eo
uox. ut qmuiſ longe poſitoꝝ aureſ adimpleat.
Lectoꝝ ordo formā 7 initiū appheſ accep. S g le
toreſ. q ūbū dī pdicant. Quib; dr. Clama ne ceſ
ſeſ. qſi tuba exalta uocē tuā. Iſti qppe dū or
dinant. p͞mū de eoꝝ ēuſatione epē ūbū fac ad
pplm. deinde corā plebe tradit eiſ codicē apicū
diuinoꝝ. ad dī ūbū annuntiandū. Porro uox
lectoriſ ſimplex erit 7 clara. 7 ad omē genꝰ p
nuntiationiſ accōmoda. plena ſuco uirili.
agreſtē 7 ſubruſticū effugienſ ſonū. n humi
liſ. nec adeo ſublimiſ. n fracta. t tenera. nil q;
femineū ſonanſ. neq; cū motu corporiſ [...]

... cum contrarius sit pronuntiationi. Auribus enim et cordibus consulere debet lector, non oculis, ne potius ex ipso expectatores magis quam auditores faciat. Vetus opinio est lectores pronuntiandi causa praecipuam curam vocis habuisse, ut exaudiri in tumultu possint. Unde et dudum lectores praecones vel proclamatores vocabantur. Lector dicitur a legendo, id est percurrendo. Unde et navis dicitur legere quod transit. Nam legit, transit, praeterit. Ut: Crebris legimus freta concita terris. Item lector a colligendo, eo quod legit, quasi collector, sicut est illud: Qui legitis flores et humi nascentia fraga, frigidus o pueri fugite hinc latet anguis in herba. Lectito, legere meditor. Lectuarium, quasi electuarium, ab electis pigmentis.

Lenones [illegible] ... lustris occaim. Nam maiores [illegible] dicunt. Laedit: nocet, impugnat. Laesura: [illegible] ... longiter. Offendit, lacerat, officit, [illegible]. Laedit per diptongon scribendum. Legale: iustum, honestum. Legitimum: observabile, celebre. Legat: testamento statuit. Legatarius: [illegible] ... Legitur in testamenti baiolus. [illegible] ... Nuntius.

De legibus [illegible]

[M]oyses [gentis] Hebreae primus omnium divinas leges sacris litteris explicavit. Foroneus rex Graecis primus leges iudiciaque constituit. Mercurius Trismegistus primus leges Aegyptiis tradidit. Solon primus leges Atheniensibus dedit. Ligurgus primus Lacedaemoniis iura ex Apollinis auctoritate confinxit. Numa Pompilius, qui Romulo successit in regno, primus leges Romanis edidit. Deinde cum populus seditiosos magistratus ferre non posset, decemviros legibus scribendis creavit, qui leges ex libris Salomonis in Latinum sermonem translatas duodecim tabulis exposuerunt. Fuerunt autem hi: Appius Claudius, Genucius, Veturius, Iulius, Manlius, Sulpicius, Sextius, Curatius, Romilius, Postumius. Hi decemviri legum conscribendarum electi sunt. Leges autem redigere in libris primus consul Pompeius instituere voluit, sed non perseveravit obtrectatorum metu. Deinde Caesar coepit id facere, sed ante interfectus est. Paulatim autem antiquae leges vetustate atque incuria exoleverunt, quarum etsi nullus iam usus est, notitia tamen necessaria videtur. Novae a Constantino Caesare coeperunt et reliquis succedentibus, erant quae permixtae et inordinatae. Postea Theodosius minor Augustus ad similitudinem Gregoriani et Hermogeniani codicem factum constitutionum a Constantini temporibus sub proprio cuiusque imperatoris titulo disposuit, quem a suo nomine Theodosianum vocavit.

Omnes autem leges aut divinae sunt aut humanae. Divinae natura, humanae moribus constant. Ideoque hae discrepant, quoniam aliae aliis gentibus placent. Fas lex divina, ius lex humana. Transire per alienum fas est, ius non est. Lex est constitutio populi, qua maiores natu cum plebibus sanxerunt. Nam quod rex vel imperator edicit, constitutio vel edictum vocatur. Institutio aequitatis duplex est, nunc in legibus, nunc in moribus. Inter legem autem et mores hoc interest, quod lex scripta est, mos vero est vetustate probata consuetudo, sive lex non scripta. Omnis autem lex aut permittit aliquid, ut vir fortis petat praemium, aut vetat, ut sacrarum virginum nuptias nulli petere liceat, aut punit, ut qui caedem fecerit capite plectatur. Factae sunt autem leges, ut earum metu humana refrenetur audacia, tutaque sit inter improbos innocentia, et in ipsis improbis formidato supplicio refrenetur nocendi facultas. Legis enim praemio aut poena vita moderatur humana. Erit autem lex honesta, iusta, possibilis, secundum naturam, secundum consuetudinem patriae, loco temporique conveniens, necessaria, utilis, manifesta quoque, ne aliquid per obscuritatem in captionem contineat, nullo privato commodo, sed pro communi civium utilitate conscripta. Quaedam etiam leges dictae ab his qui condiderunt, ut consulares, tribuniciae, Iuliae, Corneliae. Nam sub Octaviano Caesare suffecti consules Papius et Poppeus legem tulerunt, quae a nominibus eorum appellatur Papia Poppea, continens patrum praemia pro suscipiendis liberis. Sub eodem quoque imperatore Falcidius tribunus plebis legem fecit, ne quis plus extraneis testamento legaret, quam ut quarta pars superesset heredibus. Ex cuius nomine lex Falcidia nuncupata est. Satyra vero lex est quae de pluribus simul rebus eloquitur, dicta a copia rerum et quasi a saturitate. Unde et satyras scribere est poemata varia condere, ut Oratii, Iuvenalis et Persii. Rodiae leges navalium commerciorum sunt, ab insula Rodo cognominatae, in qua antiquitus mercatorum usus fuit. Leges contrariae dicuntur, quando inter se duae leges aut plures discordant.

laudat. lre. laus ē ipsa uirtꝰ eminens. lau
[d]atio ipsa laudantis oratio. Nam laus etiā si
ne celebratione consistit. laudatio u̅o ret. cuiq;
predicatio ē. adminiculo orationis ornata.
Laudib; dat. Comprobat. Collaudat. Laudes. Ihe
torie. Honores. Laudala. Auis modica. Hec
7 caradrion. Laverna. Dea furū. Lavern[io].
Homo q filios alienos seducit. Launia.
Uxor enee ex italia. latini regis filia. Lau
nīū. Oppidū italie. p excidiū troie eneas
in italiā ueniens. ab uxore [...]
didit. Lavinia litora. Ital[...]
Laurus. Arbor. q nūq. excu[...]
Laur. Abo laudis dicta. Ha[...]
uictoꝝ capita coronabant[...]
laudea nōabat. p ea. d. lit[...]
gata. r. dicta ē laurꝰ. ut u[...]
audicule dicte s. 7 medi d[...]
dr. Hanc arborē greci dafne[...]
qm deponat uiriditatē. In[...]
res coronabant. Sola qq; h[...]
fulminari minime credit[...]
ex foliis lauri. q triumphan[...]
Laureat. coronat. Laomed[...]
Laomedontia pubes. Troian[...]
santes. Lauantes. Laumini[...]
carcer. Lautumie. Carceres [...]
[...]nonis excauat. Lautumi[...]
ad uberandū aptū. inuen[...]
bo ad nom sceleratoꝝ. Iste e[...]
Tortura. Fustes. Metalla. at[...]
tur. 7 ipse por regib. exclu[...]
pgit. Ad lauandū ut. Laut[...]
nest. Spectat. Probat. Recept[...]
bilis. Celeber. Laxus. luxu[...]
Laxamtū. Reges. Spiramtū[...]
do. Interuallū. Laxis. lassitu[...]
Lalarꝰ. Interp adiut[...]
te suscitat.

[L]EBES. Olla enea[...]
ria. Lebete e[...]
ne uocatę. S[...]
in usū coq̄ndi facte. Lebbeꝰ.
Iudas iacobi sic appellatꝰ
ē. i. corculꝰ a corde. Ipse 7 tatheꝰ.

Lebeane. Popine. Lebona in deserto. cast
isrl. Lebna. In tribu iuda ciuitas sacdotū.
Interp candor t dealbatio. Lechi. Lq aq̄la
theodotion maxillā transtulit. Lectus. In
regnoꝝ libro. Ampulla olearia. Lectice. Alec
tis herbe uocate. Lectice. siue pluteī lecti. De
qb saulꝰ rufus de uita sua. Primo inq̄t ē consue
tudinē imperatoꝝ ipse plectis lecticis utebat.
Sponda aūt exterior pars lecti. pluteus exterior
ē. Lecticuli. q lectos faciunt. Lectio dr. q n
cantat ut psalmi t ymni. s; legit tantū. Illic
enī modulatio. hic sola pronuntiatio q̄rit.
Lectiones aūt pronuntiare antiq institutionis ē
iudeoꝝ traditio docet. Nā 7 ipsi legitimis. pfini
tisq; dieb ex lege 7 pphis lectio ē in sinagogis
utunt. 7 hoc de ueteri patrū institutione seruan
tes. Pronuntiant aū in xpi ecclis de scripturis scis.
Eadē qq; scripta constat ex uetei lege 7 noua. Ē aū
lectio n parua. ad audiendū edificatio. Unde
oportet. ut qn do psallit. psallat ab omib. cū
orat. oret ab omib;. cū lectio legit. facto silen
tio eque audiat a cunctis. Ideo 7 diacon clara
uoce silentiū admonet. ut siue dū psallit. si
ue dū lectio pronuntiat. ab omib unitas cōser
uet. ut qd omib pdicat. eque ab oib audiat.
Lecti. Electi. Lecusti[...] dri. ubi hoies sede[...] consu
uer. Lectitans. frequent legens. Lectores a legen
do uocati. Hi enī pdicant pplis qd sequit. Isti
canunt ut excitent ad cōpunctionē aios au
dientiū. licet qda lectores ita miserant pnun
tient. ut qsda ad luctū lamentationeq; cōpel
lant. Ide etiā pronuntiatores uocant. qd por
ro annuntient. Tanta enī 7 tā clara erit eoꝝ
uox. ut quis longe positoꝝ aures adimpleat.
Lectoꝝ ordo formā 7 initiū a pphis accepit. Sig le
tores. q ūbū di pdicant. Quib; dr. Clama ne ces
ses. qsi tuba exalta uocē tuā. Isti qppe dū or
dinant. pmū de eoꝝ cū satione epe ūbū fac ad
pplm. deinde corā plebe tradit eis codicē apicū
diuinoꝝ. addi ūbū annuntiandū. Porro uox
lectoris simplex erit 7 clara. 7 ad omē genꝰ p
nuntiationis accōmoda. plena suco uiridi.
agrestē 7 subrusticū effugiens sonū. n humi
lis. nec adeo sublimis. n fracta. t tenera. nl alq;
femineū sonans. neq; cū motu corporis [...]